

КОЛЕКТИВ



ЛИСТ РУДАРСКО - ТОПИОНИЧАРСКОГ БАСЕНА БОР

www.rtbbor.com

Број 2168 • Година LX • Лист излази месечно • Петак, 29. јун 2007. • Примерак 25 динара

КОЛЕКТИВ
НА САЈТУ



Одбор за надзор одложио одлуку о наставку приватизације РТБ-а

Најпре стратегија очувања средине

БЕОГРАД. - Одбор за надзор и спровођење Акционог плана за реструктуирање и приватизацију РТБ-а Бор групе одржао је 25. јуна седницу на којој је одложио коначну одлуку о наставку приватизације, ради даљег разматрања еколошких проблема везаних за рударство и металургију Басена.

Имајући у виду тренутно стање животне средине у Бору и Мајданпеку, Одбор сматра да је питање очувања и побољшања животне средине једно од најважнијих за борски регион, а самим тим и за сам процес приватизације комбината бакра.

У жељи да се приватизација РТБ-а оконча у најбољем интересу предузећа, запослених и свих житеља региона, одлучено је да се до наредне седнице Одбора направи стратегија очувања животне средине која би представљала трајно решење овог великог проблема, а која би истовремено била и обавезујућа за потенцијалног купца.

Подсетимо да је Влада Србије за новог председника Одбора за надзор именовала министра економије и регионалног развоја мр Млађана Дин-

кића. Решењем Владе Србије за чланове Одбора именовани су др Александар Поповић, министар рударства и енергетике, др Мирко Цветковић, министар финансија, др Саша Драгин, министар заштите животне средине, Расим Љајић, министар рада и социјалне политике и Весна Џинић, вршилац дужности директора Агенције за приватизацију. Разрешени су Радомир Наумов, Предраг Бубало, Слободан Лаловић, Александар Поповић, Млађан Динкић и Миодраг Борђевић.

На првој седници Надзорног одбора у новом сазиву, 21. јуна, није донета одлука о даљем поступку приватизације комбината бакра. Након конструктивног дијалога о комплексности ситуације у којој се Басен нашао након раскида купопродајног уговора са румунском компанијом Сиргот, чланови Одбора за приватизацију РТБ-а одлучили су да расправу наставе у понедељак, 25. јуна, док ће датум наредне седнице бити одређен накнадно, саопштено је у Агенцији за приватизацију.

Г.Т.В.

Светска банка улаже у екологију и социо-економску обнову борског региона

43 милиона долара уз три услова

Десет и по милиона намењено побољшању развојно-економског статуса овог краја, а остатак управљању екологијом и санацији хитних еколошких опасности. - Да би се добили ови повољни кредити (грејс-период 10, а отплата 25 година), Влада треба да потпише а Скупштина ратификује споразум са Светском банком, РТБ да се приватизује, као и да се усвоје оперативне процедуре за спровођење пројекта

РТБ. - На иницијативу Министарства за економију и регионални развој и Светске банке, 20. јуна у Бору, одржана је презентација пројекта „Регионални развој Бора“ који су скоро годину и по дана припремали стручњаци СБ и надлежних министарстава. О пројекту, који је део укупног програма подршке Светске банке Србији, говорили су **Зорица Којичин**, начелник у поменутом министарству за питања запошљавања и **Нилс Јунге**, саветник Светске бан-

фије Народна скупштина, што је иначе услов за све кредите СБ. Очекује се да Скупштина то учини почетком септембра јер је реч о интересу целе земље. Други услов је да буде настављена и окончана приватизација РТБ-а, пошто је читав овај пројекат и настао из процеса реструктуирања Басена као израз опредељења да се санирају еколошке штете настале вишедеценијским рударењем и умање последице реструктуирања на плану незапослености.



ке. Овогодишњи програм СБ садржи више пројекта (везаних за пољопривреду, развој инфраструктуре, чишћење обала Дунава, Тисе) који укупно вреде 192 милиона долара, а овај намењен Бору „тежак“ је 43 милиона. Истог дана кад је овде промовисан, борд Светске банке одобрио га је у Вашингтону. Тиме је окончана прва фаза, а постоје још три услова да би његова реализација отпочела. О њима је говорио Нилс Јунге.

Први услов је да уговор о кредиту потпише Влада, односно да га рати-

фикаје Народна скупштина, што је иначе услов за све кредите СБ. Очекује се да Скупштина то учини почетком септембра јер је реч о интересу целе земље. Други услов је да буде настављена и окончана приватизација РТБ-а, пошто је читав овај пројекат и настао из процеса реструктуирања Басена као израз опредељења да се санирају еколошке штете настале вишедеценијским рударењем и умање последице реструктуирања на плану незапослености.

Наставак на страни 2



Светска банка улаже у екологију и социо-економску обнову борског региона

43 милиона долара уз три услова

Наставак са стране 1

дуре за спровођење пројекта. Испуњење ових услова, према Јунгету, очекује се до 1. октобра. Међутим, и дотле ће се припремати пројекти, формирати јединица које ће га спроводити, обучавати људи, припремати низ докумената, правила, медијска кампања.

О два подручја пројекта говорила је Зорица Којичин. Једно се односи на управљање еколошком ситуацијом у рударству и металургији која је настала вишедеценијском експлоатацијом, на мониторинг и посебно на праћење екологије када нови власник уђе у РТБ. За то је предвиђено око 4 милиона долара, а већи део - око 26 милиона (све је ИБРД зајам) - односи се на санацију хитних еколошких проблема: флотацијских јаловиша, брана, раскривке копова, колектора Кривељске реке и сл. Мањи део представа, око 10,5 милиона долара (по ИДА кредитним условима - дуг грејс период), усмерен је на другу компоненту пројекта, а то је подстицај

ност као имплементациона јединица за запошљавање, читав пројекат је димензионисан најмање на пет година.

не касни неколико месеци, јер су проблеми почели још деведесетих, Јунге је позвао на конструктивност, подсећајући да је према НИП-у, од 2006.



Зорица Којичин представља програм

У разговору који је уследио чуло се доста питања и констатација углавном од представника синдиката. Тако је Драган Алексић питао господи Којичин како је само на основу једне препоруке приватизационог саветника најављен улазак у преговоре са другопласираним на тендери, а исти тај саветник је пре три четири месеца тадашњој Влади препоручио да то не чини. Раде Спасовски сматра да ће овај програм допринети да отпочне решавање еколошких проблема, али је 10 милиона долара за запошљавање мало, па треба поћи од стратегије развоја Србије и у буџету направити ресурсе који ће много више новца определити за развој региона склопних праћења. Оцењујући да се овде

до 2008. за Бор и Мајданпек, поред ових 10, било намењено још 10 милиона долара. По њему, не може се инвестирати у регион који није спреман да то прихвати. „Не можете само сипати новац у нешто, морате имати добар тим, добар пројекат.“

У контексту питања о (не)укључености локалних самоуправа у све ово, начелница Борског округа Зорица Ђерић Стојчић најавила је састанак са председницима општина до 10. јула и листу приоритетних развојних пројеката коју ће послати ресорним министрима, а синдикатима је понудила помоћ за конструктивне разговоре са министрима.

Драгиша Трујкић сматра да вишкови запослених нису спремно дочекани да најбоље искористе отпремнину и упозорио да овај регион (са тек четвртином продатих предузећа) незапослене производи и старомодним школовањем. Касно је и за контролу приватизованих предузећа у којима се мало шта поштује, а мисли и да СБ, односно г-дин Јунге, није до краја ушао у културу, навике и узорке проблема житеља овога краја, посебно указујући на бројну популацију Рома. Сматра и да неке Владине институције попут Канцеларије за мала и средња предузећа овде уопште не функционишу.

Недавно отварање Хенкелове фабрике у Инђији било је повод Драгану Алексићу да поново запита зашто се тако нешто не учини овде, а РТБ ће не само дати бесплатно земљиште, већ ако треба, рече у шали, и нешто доплатити. Стално се прича о вишку запослених у Бору који је имао већ три социјална програма, а није град са 200.000 становника и 5.000 фабрика у којима ће ти људи наћи нови посао.

После свега, Нилс Јунге је затражио да заједно формулишу поруку коју ће он пренети СБ, а она гласи - нема доволно финансија ни инвестиција због лоше инфраструктуре, приватни сектор се не придржава уговора, Влада не уважава мишљење локалних стручњака и институција, потребан је много квалитетнији рад њених локалних канцеларија и сет подстицајних мера за привлачење инвестиција. „Да не остане недоречено“, Алексић је додао да би се ваљало, када је реч о приватизацији РТБ-а, распитати како послају рудници у Финској, Шведској и Польској.

Љ. Алексић

Не заборављати Мајданпек

Председника мајданпечке општине Драгана Поповића је обрадовала, како рече, промена реторике, по којој ће се кад се каже Бор више мислити и на Мајданпек. Он је за то да власник РТБ-а буде приватник и указао на бројне, махом бирократске, а сумња и на партијске, препреке бржем развоју. Почев од тога да се овој девастираној општини лане не одобри ниједан пројекат јавних радова, па до тога да се један чиновник у Београду игра судбином стотина људи у Мајданпеку, да се на решење за пензију овде чека и по 24 месеца а о некомплетној документацији човек из Доњег Милановца обавештава путем огласне табле у Бору! Ипак, ослобађајући инвеститоре такси и уз помоћ начелнице Округа, његова општина бележи неке помаке, а сматра да би враћање имовине локалној самоуправи омогућило да општине саме више помогну својим житељима.

запошљавања, креирања нових радних места и обимнијој кредитној линији за власнике малих и средњих предузећа који треба да створе нова радна места. То је обука незапослених а и вишкова, услуге саветовања, информисања, краткорочно запошљавање путем јавних радова, подршка бизнис-инкубатору у Бору и формирање новог у Мајданпеку.

За управљање пројектом предвиђен је Главни одбор на националном нивоу који ће чинити представници министарства, док је локални одбор на нивоу Бора и Мајданпека од представника општина, пословних удружења малих привредника, невладиних организација. Ту су и два нивоа управљачких јединица. Главна ће бити при Агенцији за приватизацију, а од две локалне – једна је за екологију, а друга за запошљавање. Обе треба да буду везане за „остатак“ РТБ-а и сачињене од његових кадрова, с тим што ће Транзициони центар – а наведен је као један од најбољих у Србији – наставити актив-

Производња бакра у мају

За четвртину више него лане

РТБ. - Басенски рудници утабаним стазама „газе“ ка месечној производњи од 1.500 тона бакра у концентрату. На мајски резултат од укупно 1.393 тоне црвеног метала, колико су заједно дали борски и мајданпечки рудници, највише је утицала производња на површинском копу Велики Кривељ где је учинак био 820 тона бакра. Рудник бакра у Мајданпеку је у мају поновио продукцију остварену месец дана раније од 390 тона црвеног метала.

Ако ове резултате упоредимо са прошлогодишњим, када је производња бакра у концентрату била 1.091 тону, долази се до закључка да је месечна производња у РТБ-у данас већа за 28 одсто у односу на резултате остварене у 2006. години. Поређењем резултата остварених у првих пет месеци ове године, када је продуковано 6.315 тона бакра у концентрату, и прошле, када је учинак био 5.008 тона, повећање обима производње, изражено у процентима, износи 26 одсто.

Опис	Јед. м.	V 2006.	V 2007.	Индекс (4:3)	I-V 2006.	I-V 2007.	Индекс (7:6)
1	2	3	4	5	6	7	8
1. РББ	т	801	1,003	125.2	3,753	4,585	122.1
Јама	т	123	80	65.0	669	420	62.8
Велики Кривељ	т	545	820	150.4	2,709	3,704	136.7
Шљака	т	133	103	77.4	375	460	122.7
2. РБМ	т	290	390	134.4	1,255	1,730	137.8
Укупно РББ и РБМ	т	1,091	1,393	127.6	5,008	6,315	126.1
3. ТИР укупно	т	3,290	2,559	77.8	17,990	14,198	79.0

Топионица и рафинација, с друге стране, дала је у мају 2.560 тона катода. Као што се и очекивало, отежано снабдење увозним концентратима у марта и априлу, рефлектовало се и на мајски резултат. Ипак, ритам набавке увозних концентратата поново је успостављен, па се стабилизација производње у металуршким постројењима очекује у јуну.

Г.Т.В.

По почетној цени приватизована два басенска предузећа

Швајцарци купили ФОД и ФЛЖ

CDI Suiss ће у ове борске фабрике, које ће вероватно постати једно правно лице, инвестирати минимум по два-три милиона евра и задржаће све запослене (754 у ФОД-у и 155 у ФЛЖ). - ФОД је из четвртог покушаја продат за 179.928.646 динара, а Фабрика лак жице, из трећег, за 240.910.591 динар



Лука Радуловић потписом потврђује куповину

БЕОГРАД. - Швајцарска компанија CDI (SUISSE) купила је 31. маја на лицитацији две борске фабрике из састава прерађивачких капацитета Рударско-топионичарског басена Бор: Фабрику опреме и делова и Фабрику лак жице. ФОД је из четвртог покушаја продат за 179.928.646 динара, а Фабрика лак жице, која се на лицитацији појавила трећи пут, продата је за 240.910.591 динар. Обе фабрике купљене су по почетној цени јер је швајцарска компанија CDI била једино уредно пријављени купац.

Овлашћени представник швајцарске фирме са седиштем у Женеви, Лука Радуловић, рекао нам је да ће ЦДИ у борске фабрике инвестирасти по минимум два до три милиона евра и да ће задржати све запослене (754 у ФОД-у и 155 радника Фабрике лак жице). Говорећи о плановима, Радуловић је истакао да ће ове две борске фабрике, с обзиром на то да је реч о куповини њихових имовина, највероватније бити једно правно лице, а две радне јединице.

- Намеравамо да њима пријужимо и трећу радну јединицу – пројектни биро, јер CDI највише интересују инжењеринг и енергетика. Куповина борских фирм је pilot-пројекат CDI у Србији, а фабрике у Бору су очуване и у одличном су стању. Уз минимална улагања оне могу радити пуним капацитетом – казао је Радуловић. - CDI се нада и успешној приватизацији Рударско-топионичарског басена Бор, јер од наставка рада РТБ-а зависи и успех пословања швајцарске компаније на овим просторима.

На лицитацији у Агенцији за приватизацију, 31. маја било је понуђено на продају и пет фабрика из састава Топионице и рафинације и једна из састава Рудника бакра Бор, али су лицитације проглашене неуспешним јер није било заинтересованих купаца. Фабрика соли метала и галванских производа, Фабрика арматура, Фабрика одливака у Жагубици, Фабрика за конфекционирање филмова, Фабрика фотохемикалија и аутокозметике и Истражни радови са По-

гоном за израду дијамантских круна, могле би бити понуђене на продају врло брзо - по четврти пут.

Г.Т.В.

Алтернатива улагању не постоји

БЕОГРАД. - Одбор Рударско-топионичарског басена Бор подржао је на седници одржаној 6. јуна у Београду иницијативу пословодства комбината бакра да се од Агенције за приватизацију и Министарства рударства и енергетике хитно затражи сагласност за набавку, односно замену рударске опреме и механизације која је дотрајала у претходне две деценије рада.

Презентујући извештај о пословању РТБ-а Бор у прошлој и план за ову годину, пословодство Басена посебно је нагласило да су у овом тренутку циљеви компаније наставак поступка приватизације, стабилизација производње и стварање услова за наставак рада у наредној години. У том смислу, пословодство комбината бакра предочило је члановима Одбора да је за наставак рударења у Бору и Мајданпеку нужно инвестирање у рударску опрему и механизацију.

- Алтернатива улагању не постоји. Уколико нам не буде одобрена замена дотрајалих багера инвестиције, производња у Бору и Мајданпеку биће спонтано прекинута следеће године - истакао је Миодраг Џонић, в.д. генералног директора РТБ-а Бор и додао да је Одбор борских радника бакра недавно упутио Агенцији за приватизацију захтев за давање сагласности за куповину хидрауличног багера вредног око три милиона евра. Проф. др Божо Колоња, председник Одбора РТБ-а Бор, рекао је да ће орган управљања комбината бакра подржати код надлежних органа и институција све предлоге пословодства компаније који су у законским и реалним оквирима. - Битно је да у захтеву за набавку рударске опреме посебно буде наглашен и технички образложен прекид производње који предстоји почетком следеће године. У форми коментара документа, Агенцији за приватизацију и Министарству рударства и енергетике треба јасно предочити последице уколико надлежни органи не одобре набавку опреме - додао је Зоран Теодоровић, представник ресорног министарства и члан Одбора РТБ-а Бор.

Коментаришући извештај о раду РТБ-а Бор у протеклих годину и по дана, чланови Одбора комбината бакра позитивно су оценили напоре пословодства Басена за одржање производње која је у преломним тренуцима за компанију чак и повећана. Подржан је и став пословодства да се процес приватизације РТБ-а Бор што пре настави и усвојени су извештаји и консолидовани финансијски извештај за прошлу годину, као и план пословања за ову годину.

Горица Тончев Василић

Мисија УНЕП-а у посети Басену

Спречавање прекограницног загађења

РТБ. – Овде смо да, у име Уједињених нација, проценимо колико се може спровести од конвенције о спречавању прекограницног индустриског загађења и какво је стање у погледу спремности за одговор и реакцију у случају могућег индустриског удеса због вашег географског положаја, односно близине границе са Бугарском. Србија наредне или 2009. године треба да постане потписник ове конвенције након потписивања Закона о ратификацији и онда ће бити обавезна да информише грађане суседних земаља о томе како могу да их угрозе ваша постројења. Такође, кад се Србија приклучи ЕУ постројења ће морати да се усклађују са важећом регулативом и зато је важно да се у наредним годинама, уз помоћ наших министарстава, нађе стратегија за побољшање стања у овој области – нагласио је Корнелијус ван Куисен, члан мисије УНЕП-а, у којој су још били Ђорђо Матијело и Јасмина Богдановић.

Они су, заједно са представницима Министарства заштите животне средине Републике Србије, 13. јуна, најпре у СО, а потом у Басену, разговарали о спречавању прекограницног индустриског загађења. Мр. Звонимир Милићић, помоћник генералног директора РТБ-а за квалитет, стандард и екологију, са сарадницима из РББ-а, РБМ-а и ТИР-а, представио је



Гости су подсетили да Србији предстоји усклађивање законске регулативе са ЕУ

гостима студију процене ризика од хемијског удеса са планом управљања за комбинат бакра. Он је, као највећи проблем, навео колектор испод флотацијског јаловишта "Велики Кривељ", као и чињеницу да је из НИП-а обезбеђено око два милиона евра за санацију 80 метара цевовода, што представља привремено решење. Трајно се очекује када пристигну обећана средства Светске банке из кредита за реализацију Пројекта регионалног развоја Бора, односно решавање нагомиланих еколошких и социјалних проблема на овом подручју.

Ј. С.

Завршена коса транспортна трака до дробљења на извозном окну

Двеста тона бакра из шљаке

Наредних месеци борски део РББ-а рачуна на 300 тона из шљаке, а са Цементацијом и производњом из Јаме, на више од 400 тона бакра у концентрату месечно – каже Бранислав Михајловић, заменик директора РББ-а



Док камион искапује, трака превезе шљаку

РББ - Од почетка јуна, када је пуштен у рад коси тракасти транспортер MX6 (дужине 60 м) за извоз топионичке шљаке на Извозном окну, па до краја овог месеца, може

водњи, она је одмах достигла, а у неколико наврата и премашила, дневних 3.000 тона шљаке и на путу је да већ наредног месеца стигне близу циља од 300 тона црвеног метала у концентрату.

То ће се дододити уколико се набави један добар булдозер за откопавање шљаке који се показао као једино уско грло. То се засад обавља машином која ради и овде и на кривельском копу, што није дугорочно решење. Уз помоћ једног утовари-

вача, два нова ФАП-мерцедеса купљена на лизинг, једног јамског камиона и два „волво“ ТИР-овог Транспорта, трасом дужом од километра, шљака се довози до прихватног бункера. Транспортеру је потребно само два-три минута да садржај камиона (гранулација до 200 mm) убаци у систем дробљења, где се за исто толико времена самеље. Радници за то време са сипке ручно уклањају крупније комаде, али ће се до јесени и то решити дробилицом.

- Променили смо све просевне површине на ситима, додатно наштетовали секундарну и терцијарну дробилицу и наше задовољство успели да 97 одсто шљаке испоручимо флотацији у потребној гранулацији – каже Виденовић. - То много значи за уштеду енергије у самој Флотацији, као и за комплетно искоришћење. Капацитет овог система при преради шљаке мањи је у односу на време кад је прерађивао руду и сигурно може да преради више од 100.000 тона месечно. У међувремену смо се конституисали као посебан Погон за експлоатацију топионичке шљаке. Имамо 150-ак запослених преузетих углјаним са Јаме, али и неких других погона. После 20-ак дана можемо рећи да се успешно ради. Од почетака месеца смо добили око 130 тона бакра и до краја очекујемо још стотинак, тако да ће за овај први месец бити сигурно преко 200 тона бакра из шљаке, што је, изузетан резултат, с обзиром на то да је тек почетак.

Заменик директора РББ-а за подземну експлоатацију др **Бранислав Михајловић** наглашава да се после несреће у Јами дошло у ситуацију да треба брзо наћи посао за људе из дела где је првобично обустављено откоповање. Он сматра да је то успешно урађено (за само четири месеца) активирањем пуног капацитета Цементације, а посебно пуног капацитета откопавања шљаке, а направљена је и нова, технички, организационо и економски чврста концепција.

- Створили смо три целине – каже Михајловић. - Једна је Јама, која ће бити сужена на експлоатацију само рудног тела "Брезоник" због привремене обуставе рударења у Тилварашу и П2, док не видимо шта ће дати анализе које сада радимо. Друга је Цементација, а трећа шљака. Боримо се, да врло брзо, можда већ наредног месеца, из ове три целине дамо преко 400 тона бакра у концентрату и да тај део може економски сам себе да покрива. Погон за прераду топионичке шљаке има 50 радника на откопавању, стотинак на дробљењу и око 190 у Флотацији. Значи, око 320 – 330 радника у овом делу рудника је везано за експлоатацију шљаке и прве наше анализе кажу да ту имамо, на овој цени бакра, врло позитивне ефekte. Отуда можемо да кажемо да смо у борском делу РББ-а успели до ста да се стабилизујемо и као ижењер сам врло поносан на то.

Љ. Алексић

Изазовни молибден

Резерве шљаке у „польу 1“ се процењују на 10-ак милиона тона, што је довољно за експлоатацију у наредних 10-ак година. Њен садржај бакра се креће од 0,7 до 0,8 процената, а има и злата, сребра и других метала, попут молибдена. Према др Михајловићу, у току је израда Главног рударског пројекта њене експлоатације и прераде који ће објединити све фазе у томе, као и могућности валоризације других метала.

– Морам посебно да поменем молибден кога у шљаци има доста, а цена чистог је негде око 60.000 долара по тону! Међутим, његова екстракција из руде је једно, а из шљаке, која је легура, нешто сасвим друго. Код руде, молибден „трчи“ за бакром, а код шљаке није тако. То потврђују и подаци да га у концентрату шљаке има много мање него што би требало да га има, ако би се гледало колико се пута концентришу минерали бакара, сребра и злата. Од 0,7 или 0,8 посто бакар се екстрагује на 12, 13, највише до 17 одсто, што значи да се 20 пута концентрише. Молибдена има само два и по пута до три, па је очигледно да он „бежи“ и кренућемо у та мукоторпна испитивања. У руди молибдена има 10 пута више него у шљаци. Ако бисмо успели да степен његове екстракције подигнемо са 2,5 до 3 пута, колико је сада од шљаке до концентрате, на 10-15 пута, он би у нашим приходима од шљаке учествовао малтене са трећином. Али, то су засад само наговештаји нечега што следи.

се очекујати више од 200 тона бакра у концентрату из ове техногене сировине. Према речима **Небојше Виденовића**, упаратника овог новог погона у организацијој шеми РББ-а, иако је реч о пробној произ-

Кривељски коп у напорима да очува континуитет производње

Ремонтивали један, започели други багер

РББ. - Средином јуна завршен је ремонт багера ПХ1 на кривељском копу и он је већ премештен на локацију на којој треба да ради. Одмах по том ушло се у ремонт доњег строја багера ПХ3, који је до скора товарио руду на дну копа. Треба да му се замене газеће ролне, вучни точкови и кашика. За то је, према речима управника **Јовице Радисављевића**, потребно 15 до 20 дана после чега се и он враћа у производњу.

У јуну се очекује око 980 тона бакра у руди што је на нивоу планираних количина, а ремонтивани багери треба да омогуће да се такав учинак очува до краја године, па и даље, док не стигне нека нова машина, што се већ дуже озбиљно покушава.

Ремонт багера ПХ1 обавили су радници електромашинског одржавања копа, уз помоћ ФОД-ових мајстора, а осим зупчаника на доњем стационарном строју, који је био главни разлог захвата, „освежено“ је све што се могло у великој беспарици. А, реч је о машини којој недостаје година-две до треће деценије и одржавати тако нешто заиста није лако. Међутим, опсежним припремама, сналажењем и великим вољом у томе се некако још успева, јер се има



Ремонт за ремонт, а планирано се остварује

у виду да је кривељски коп ослонац басенског рударства и да је живот многих породица у граду у веома те-

сној вези са оним што се овде постиже.

Љ. Алексић

Јунски учинак топионичара у знаку новог застоја

Котао „скратио“ месец

Топионица заустављена 24. увече да би се наредна четири-пет дана, по који пут последњих година, санирало његово цурење. – Очекује се око 3.200 тона анода и 3.400 тона катодног бакра јер застој неће имати утицаја на Електролизу. – Залихе киселине спале на 16.000 тона. – Више пажње потрошњијаће и индустријске воде

ТИР. - Јун је за Топионицу био „скраћен“ јер је у недељу 24-ог заустављена због котла који је цурио неколико претходних дана. Он се сада

шарже, што значи да ће у јуну ТИР дати око 3.200 тона анодног, односно око 3.400 тона катодног бакра, пошто ово „скраћење“ месеца неће имати

1.200 тона са приливом који обезбеђује одржавање минималне производње и та прерада се сада врти око 680 тона дневно. За први јул је најављена следећа количина увозног концентрата, док домаћи нормално пристиже, али га је недовољно.

- На лагеру имамо преко 1.000 тона концентрата из шљаке, али се он додаје онолико колико може да се обезбеди сумпора из борских и мајдан-пекачких концентрата. Можда ћемо да направимо неке комбинације са пиритом, али о том потом – каже Лековски.

Са Топионицом је стала и Фабрика сумпорне киселине, али ће се уз одржавање радне температуре и тамо заменити доста елемената, посебно на хлађењу воде, јер се никад не зауставља Топионица а да се и у Сумпорној не уради оно што је потребно. До 24. јуна рачуна се на 5.000 тона киселине, а са Праховом је доста учињено на смањењу залиха тако да су оне спале на 16.000 тона, па складиштење више не ограничава рад Фабрике.

Што се тиче осталих погона, Ливница је урадила извесну количину



трупаца за Севојно и очекују нови посао, док Фабрика бакарне жице има производњу од 206 тона и очекује још нешто тако да за шест месеци „изађе“ на 1.600 тона жице. То је 35 до 40 одсто плана, а како ће бити у другој половини године остаје да се види.

- Доста радимо и на смањењу растура

ијање воде – истиче Лековски – пошто је уочено губљење огромних количина према Сумпорној (код ФОД-а и испред Електролизе). То се мора спречити у овој сушној години, а мада је далеко од некадашње, ради се и на смањењу потрошње индустријске воде и одржавању нивоа у Борском језеру. Дневна потрошња је сада око 5.900 кубика, а језеро је испод нивоа већ 4,3 метра! Зато покушавамо да оспособимо пумпу станицу у Бељевинској реци

која није коришћена годинама и већ недељу дана кримо инсталације. Надам се да ћемо ускоро отуда убацити пет-шест хиљада кубика дневно како бисмо Језеро задржали барем на овом нивоу. Јер, оно је обично почивало да опада почетком јула, а сада се то догодило знатно раније.

Љ. Алексић

Још о пчелама

Што се тиче недавног помора пчела у Великом и Малом Кривељу, Лековски нам је рекао да је недавно код њега била група из удружења пчелара да тражи помоћ јер имају доста губитака како у друштвима тако и количинама меда. Међутим, основно је, каже он, да немају никакав доказ да су пчеле страдале од топионичког дима.

- Они имају неколико потврда од зајечарског Завода у којима се каже да није од тога, а од чега је, практично, нема доказа. Ми бисмо том удружењу могли да помогнемо за неке хемијске анализе да се то проверава, види, спречава јер су се појавиле и разне болести не само овде, већ и у Лесковцу, Врању, па и широм света. Осим тога, има пчелињака и према Слатини, где такође пада дим, чак и више, а они су засад, хавла Богу, здрави. Има их и на Старом селишту. Дим овде није од данас, било га је и биће га све док се не промени технологија, и да је он узрок страдању пчела он је то могао бити откад ради Топионица.

По Лековском, не стоје ни приче да је узрок концентрат из увоза јер се он много не разликује од домаћег нити садржи неке „екстра“ елемене који би довели до помора. Арсена, који се спомиње, одувек има у количинама које су и законом много ригорозније прописане него што је то нормално.

- Са пчеларима ћемо још да разговарамо и видимо шта можемо да помогнемо – каже директор ТИР-а. – Али, без доказа ми не можемо ништа да прихаватамо као своју кривицу и обавезу. А, они нису испоштовали ни свој статут, односно процедуру по којој треба да установе узрок страдања пчела. Уместо да позову инспекцију, они су сами носили некаве узорке на анализу која није потврдила да је дим узрок помора.

санира и ово ће се вероватно дешавати све док се не доврши његов генерални ремонт. Како нам је рекао директор ТИР-а **Блажо Лековски**, до 24. јуна прерађено је 12.000 тона сувог концентрата и око 15.200 тона

утицаја на Електролизу. Можда ће се у јулу мало осетити, али има доста „мобилисаног“ бакра. У поменутој количини рачуна се на око 1.300 тона домаћег метала. Што се тиче жарже, ње нема у изобиљу. Тренутно има око



Блажо Лековски

После четири године Цементација поново ради пуним капацитетом

Јефтин метал из јамских вода

Јуна се очекује 13 до 15 тона бакра због „дечијих болести“ које се управо превазилазе, а циљ је да се достигне 20 тона првених метала у цементном муљу месечно, јер је његова цена упала мања од оног по класичном технолошком путу

РББ. - Ових дана Цементација по-ред улаза у Јаму, после четири године стајања, ради пуном паром. Мада има још неких „дечијих болести“, створени су главни услови за њен рад пуним капацитетом. То подразумева да се сва вода која се испумпава из Јаме, а то је око 150 кубика на сат, доведе до Цементације и пропусти кроз процес у коме се бакар „извлачи“ тако што се вода проводи кроз каде у којима је отпадно гвожђе. Гвожђе из када прелази у воду, а бакар из воде у талог. Тако се добије цементни муљ у коме је најјефтинији бакар који се тренутно може произвести. Његова цена је око 2.500 долара по тони катоде, што је више него дупло јефтиније од класично добијеног.

- Тренутно су пуне све четири секције и радимо са неким новинама, а то је брикетирање бакарног муља – каже Горан Стојановски, руководилац хидрометалургије РББ-а. - Прву пробну количину од три тона испоручили смо Топионици 19. јуна. У брикетирање се ушло због бољег финансирања, бољег искоришћења и лакшег дотура. Радимо у све три смене у нади да ће се ускоро решити мали недостатак радне снаге и да ћемо производити око 30 тона бакарног муља месечно. То је између 15 и 20 тона бакра, зависно од његовог садржаја у јамској води, а он варира. Све боље



Овде се милиграми претварају у тоне - на слици Раде Марковић

смо снабдевени гвожђем, а препумпавамо и отпадни електролит из Електролизе којим обарамо ПХ вредност јамске воде, па и побољшавамо садржај бакра, пошто га има и у електролиту. У брикетима га има од 42 до 65 одсто. Кран ради, а ремонтујемо и

електромагнет који ће нам олакшати убаџавање гвожђа у базене, што се сада ради ручно. Хидрометалургија не може да буде тотална замена пирометалургији, или треба да буде добра допуна. Годинама се прича о томе, али ево тек сада почине.

Заменик директора РББ-а др **Бранислав Михајловић** наглашава да се ишло ка технолошки и економски потпуно затвореном циклусу. Значи, да се произведе цементни муљ, брикетира, просуши (влажност до 4 одсто) и испоручи Топионици, не као сировина, већ као „секундар“, да она то плати РББ-у, а он од тих паре купи отпадно гвожђе које се овде доста троши: за килограм цементног муља треба 5-6 кг. Па, ако је циљ 20 тона бакра месечно, онда је за њега потребно око 120 тона отпадног гвожђа.

- Осим технолошких и економских, имамо још неколико фактора које вала поменути. Верујемо да ћемо добити једну потпуно независну технолошко-економску целину – истиче Михајловић. - Значи, да запослени у њој сами себи зараде оно што им треба за опстанак, тако да сутра можемо да их ставимо потпуно у ниво погона који нису на линији бакра као што су Истражни радови, Кречана у Заграђу и Белоречки пешчар. Надам се да ћемо до јесени потпуно осамосталити Цементацију, а уз људе који тамо раде „везали“ смо Одводњавање у Јами (20-ак људи), као и екипу која годинама брине о одводњавању површинског копа (17 радника). Тако ће Цементација имати 65 људи са потпуно сигурном перспективом.

Љ. Алексић



Одржан други Сајам запошљавања

Решење за запослење

Учествовало 25 предузетника који су понудили 130 радних места. – Прилика за непосредан контакт тражилаца запослења и већег броја послодавца. - У првих пет месеци ове године више од 4.000 лица у Борском округу добило посао, од чега десет одсто захваљују НСЗ.

БОР. – У све четири општине Борског округа током прошле године посао је добило 8.400, а у првих пет месеци ове више од 4.000 лица. Од тог броја, око десет одсто њих стекло је радно место захваљују НСЗ – истакао је, у име организатора, **Борислав Миловановић**, директор борске филијале Националне службе запошљавања, на отварању другог Сајма запошљавања који је шестог јуна одржан у дворани СПЦ „Младост“ у Бору.

На Сајму је учествовало 25 послодавца - „Simpec“, „Данди“, „Аква“, „Албо“, „Метали 1992“, „Станчић“, „Еурофоил“, „Слога“, „Стојановић - Wagner“, Лак-жица Заштита, „Српска круна“ Брстовачка бања, Општинска управа општине Бор, Радионица за поправку града, „Барбара“, „Јевтовић“, Уника осигурање, „Еко - Меркур“, СЗР „ДИВ“, Агенција „Гепремер“, „Тренд кафе“, СР „Коцкица“ и „Трио“, „Миљин дуђан“, „Борић“ и ОД „ДИН“, који су понудили 130 радних места. Приватне фирме највише интересовања су исказале за раднике угоститељске (кувари и конобари), трговинске, металске (лакирери, заваривачи) и грађевинске струке (зидари, тесари, армирачи, гипсари, фасадери, молери, столари).

Ј. Станојевић

Активно тражење посла

Из клуба до радног места

БОР. – Од укупно 34 полазника који су завршили обуку у Клубу за тражење поса у борској филијали Националне службе запошљавања, деветоро се запослило. Подсетимо да је овај клуб почeo да ради 2. марта и до сада су три групе полазника (по једна месечно) окончале овај вид оспособљавања за активно тражење поса. Циљеви клуба, као активне мере НСЗ, јесу интензивна едукација незапослених (путем континуираних тренинга) за усвајање вештина и знања за активно тражење поса, подизање њихове мотивације, самопоуздана и нивоа компетентности, постизање флексibilnosti у адаптацији на неуспех, доступност извора информација и размена искуства члanova клуба у тражењу поса.

Како написати неодољиви CV, одабрати прави посао, конкурисати и импресионирати послодавца, или савладати све тајне интервјуа и још много тога – само су нека од питања

на која се могу добити одговори у овом клубу. Плус, бесплатан приступ интернету, штампи и огласима за све полазнике обуке – наглашава **Марија Фуштар**, ПР НСЗ – филијале Бор.

Полазници су, иначе, незапослени који се на евиденцији НСЗ налазе најмање шест, а најдуже 24 месеца, као и лица са најмање трећим и највише седмим степеном стручне спреме. Њима је на располагању административна, техничка и стручна помоћ у активном тражењу поса. По речима Фуштарове, групе су хетерогеног састава, односно формирају се од полазника различитог годишта, степена образовања, занимања и радног искуства. Рад са једном групом траје десет радних дана, уз период интензивног праћења од четири недеље, а потом се полазник прати још шест месеци да би се видело да ли је нашао запослење.

Ј. С.

Обука за руковање судовима под притиском и грађевинским машинама

Сертификати трећег јула

Десет полазника из РБМ-а учило је да рукује компресорима и парним котловима, а још толико утоваривачем и булдозером. – Током лета обучавање за аутодизаличаре

РБМ. - Транзициони центар Мајданпек, у сарадњи са Регионалним центром за континуирано образовање одраслих из Бора, организовао је током јуна обуку за 20 полазника. Десет је учило да рукује постројењима са судовима под притиском (компресори и парни котлови), а десет грађевинским машинама - утовари-

под притиском крећу се од припремања радног места и уређаја за почетак рада, укључивање, мониторинг мерно-регулационе опреме и подешавање радних параметара компресора и парног котла, до њиховог заустављања и примену редовног одржавања, као и примењивање правила заштите на раду. Руковаоци грађевинских



вачем и булдозером. Како сазнајемо од **Драгана Николића**, координатора Центра, верификација стечених знања, након успешне практичне и теоретске провере, обавиће се свечаном доделом уверења, трећег јула ове године, у просторијама Транзиционог центра РБМ-а. У току је и израда образовног модула за аутодизаличаре, а обука, такође за 10 полазника који поседују возачку дозволу за „Ц“ категорију, уследиће током лета.

Кључне радне способности и компетенције полазника обуке за руковаоце у постројењима са судовима

машина су учили пуштање машине у погон и њено покретање до потребне локације, уз одговарајуће мере безбедности по остale учеснике у саобраћају, операције на месту где раде, као и враћање машине у гаражу. Обучавали су се на утоваривачу УЛТ 220 и булдозеру Caterpillar D9N. Уз сертификате, сви успешни полазници добиће саплементе у којима су детаљно наведена знања и вештине које су стекли, као и садржај програма по коме су школовани.

Љ. Алексић

Камером и пером

„Цигле“ богате бакром



РББ. - Јасмина Димитријевић, прва слева на фотографији, дипломирана је инжењер технологије и руководилац Цементације поред уласка у борску Јаму. **Снежана Крстић**, у средини, такође, а **Невенка Живић**, техничар је ПМС-а и лаборант у овом погону коме РББ у последње време поново придаје пажњу коју је накада имао. Међутим, док не стигне најављено појачање у радној снази, ништа им не смета да ређају брикете цементног муља ради сушења. У њима је, зависно од вода из којих је настао поступком цементације, између 42 и 65 одсто бакра и прве, пробне количине већ су испоручене Топионици.

Текст и снимак: Љ. Алексић



Привредни криминал

Злоупотреба службеног положаја

Случај Марка Ковачева и Ивана Главника



Трговински део Бора крајем педесетих година

Првог августа 1953. године, након уплате 7.360 динара код Продајног одељења, по уредном налогу израђена је земљораднику Димитрију Тодоровићу, из Метовнице, у Централној машинској радионици, једна осовина а за сувласничку вршалицу именованог Тодоровића.

Приликом подизања ове осовине Тодоровић се интересовао код пословође Марка Ковачева, на који би начин могао доћи до још једне овакве осовине, како би једну имао у резерви, те да ли је потребан накнадни налог или не. Пословођа Ковачев одговорио му је да нови налог није потребан, јер он има такву осовину само ако овај хоће да му за исту плати 14.000 динара. На ову цену Тодоровић је одмах пристао, а Ковачев је у договору са фрезером исте радионице Иваном Главником приступио изради те осовине и до 6. августа осовину израдили од материјала предузећа, суму од 14.000 динара од Тодоровића примили и међусобно поделили, а потом Ковачев издаје Тодоровићу уредну пропусницу са којом овај осовину слободно износи из круга предузећа.

Интересантно је у цеој овој ствари да Марко Ковачев, иако је Јавно тужиштво имало довољних података да је он починилац дела, у почетку није ништа признао а још мање да је одао свог помагача. Тек на суочењу са Тодоровићем Ковачев дело признаје или и овога пута саизвршиоца не одаје, верујући да ће ипак нечијом интервенцијом ствар некако да се заташка а он и надаље да настави са својим сарадником Главником да тружи на рачун колективе. Но ствар је пошла другим путем. Ковачев је од стране Тужиштва оптужен суду и тек када је добио оптужнице Марко се лупио о чело и видео да нема милости за штеточине који нагризају оно што друштво ствара, па је решио да изда, иако тешка срца, свог сарадника Главника "јер нисам луд да на себе примам целу кривицу када смо новац поделили."

Тако ће ова двојица морати да пред народним судом положе рачун о свом раду.

(“Борски колектив”, број 308, 8. јануар 1954)

ЦЕНОВНИК СЕРВИСНИХ САДРЖАЈА У “КОЛЕКТИВУ”

Рекламе и огласи

1/16 стране.....	1.000 дин.
1/8 стране.....	2.000 дин.
1/4 стране.....	3.000 дин.
1/2 стране.....	5.000 дин.
1/1 стране.....	10.000 дин.

Мали огласи и читуље

До 15 речи.....	300 дин.
Уоквирен текст до 15 речи.....	400 дин.
Читуља са фотографијом.....	500 дин.

На ове цене додаје се ПДВ од 18%

Пријем у СО за добровољне даваоце крви

Нага за живот



БОР. – Борска општина, са 4,6 процената добровољних давалаца крви од укупног броја становништва, премашила је потребан просек (четири одсто), али верујем да ћемо успети да зауставимо тренутни тренд пада давалаштва и вратимо га на преко пет посто. Близу 3.000 давалаца у Бору, осим нашег Завода за трансфузију, опскрбљује неопходним количинама драгоцене течности и републички. Драго ми је што је наша млађа популација кренула овим стопама, јер је Електро-машинска школа добила плакету Црвеног крста Србије – истакао је Драган Жикић, потпредседник Општине Бор, на пријему у СО који је 12. јуна организован поводом 14. јуна, Светског дана давалаца крви. Честитајући и изражавајући захвалност овим хуманим људима, Жикић је представни-

цима актива ДДК из РББ-а, ТИР-а и ФОД-а уручио захвалнице и пригодне поклоне. Наиме, даваоци из ова три басенска предузећа су у минулој години дали укупно 2.040 јединица крви.

Атанас Стојчић из поверилиштва Црвеног крста у Бору, том приликом, истакао је да ће ускоро уследити формирање актива у јавним предузећима и установама у граду. Такође је информисао присутне да ће 14. јуна на Савачи бити организовани спортски сусрети који ће окупити близу 100 давалаца, као и округли сто о теми "Добровољно давалаштво крви у борској општини". Посебан акценат у овој акцији под мотом "Учини највише што можеш данас – дај крв", ставиће се на анимирање младих у овој хуманој активности.

J. C.

ОГЛАШАВАЈТЕ У КОЛЕКТИВУ

Република Србија
Министарство заштите животне средине
Омладинских бригада 1
11070 Нови Београд

На основу чл. 25, а у вези са чл. 29. став 1. и 3. Закона о процени утицаја на животну средину ("Сл. Гласник РС" 135/04), даје следеће

ОБАВЕШТЕЊЕ

Носилац пројекта предузеће "РТБ Бор" ГРУПА ТИР Бор д.о.о. поднео је Министарству заштите животне средине захтев за сагласност на студију о процени утицаја затеченог стања на животну средину пројекта "Каменолом Кривељ".

У складу са чланом 24. став 1. Закона о процени утицаја на животну средину ("Сл. Гласник Р. Србије" број 135/04), Министарство заштите животне средине дало је сагласност на предметну студију.

У складу са чланом 24. став 2. Закона о процени утицаја на животну средину ("Сл. Гласник Р. Србије" број 135/04), носилац пројекта је дужан да при раду предметног пројекта, у свему испоштује мере заштите животне средине утврђене у предметној студији, као и услове надлежних органа и организација.

На одлуку о сагласности на предметну студију није дозвољена жалба. Носилац пројекта и заинтересована јавност могу покренути управни спор подношењем тужбе надлежном Управном суду у року од 30 дана од дана пријема овог обавештења, односно од дана објављивања у средствима информисања.



НОВОСТИ

ПРИПРЕМА: ЉУБИША АЛЕКСИЋ



Помори пчела у свету



Иако вероватно није у вези са дешавањима у Бору, светски медији извештавају о помору пчелињих друштава по целом свету у последњих пар месеци – каже се у тексту на сајту B92.

Научници су томе дали име „**поремећај пропадања колонија (друштава)**”, али не знају за сада шта је узрок. Наиме, од зимуса многи пчелари у САД су остали, просечно, без 75 одсто пчела, а некима су умрле све пчеле.

Симптоми болести су да пчеле напуштају колоније, остављајући краљицу (матицу) и ларве. Пчеле без колоније не могу да живе, већ умиру, а исто се дешава и краљици и ларвама. Запажено је да преостале пчеле имају висок ниво бактерија, вируса и гљивица у телу и да им је, заправо, оштећен имунни систем.

Претпоставља се да узрок може да буде загађење, напади паразита или гљивица, мада су неки изнели и тезе о утицају зрачења из мобилних телефона или генетски модификованих биљака. С обзиром на то да је пчеларска индустрија у свету вредна више десетина милијарди долара, у САД је чак Конгрес покренуо истрагу болести.

Из старог албума

Сточарство испод димњака

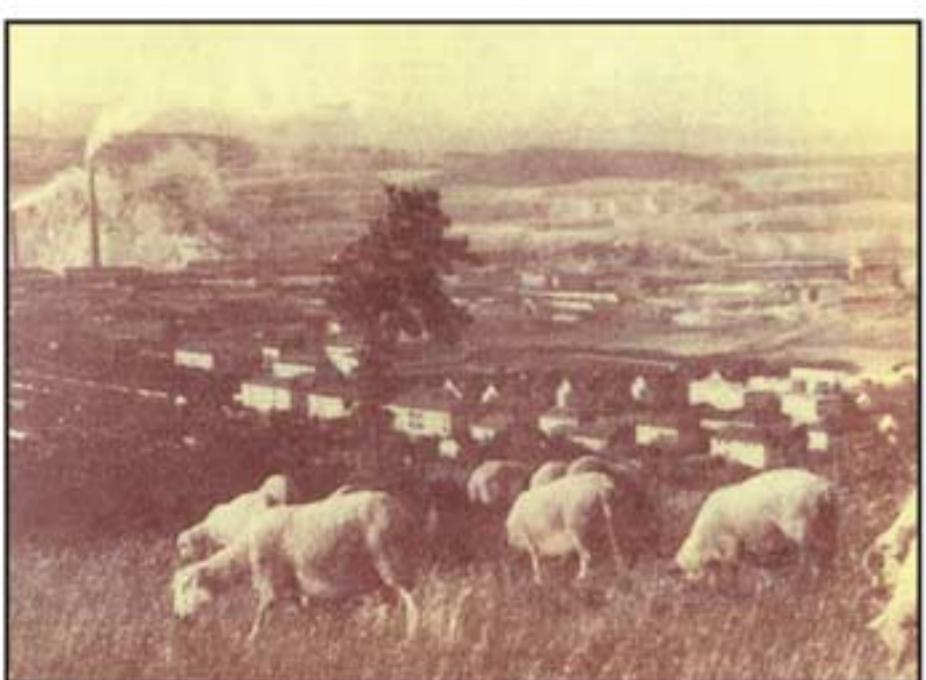
Бор, који ових дана низом манифестација обележава значајан јубилеј – 60 година од проглашења градом, у урбаном погледу, спада у малу групу тзв. монолитних градова, јер је највећи део насеља изграђен у савременој епохи и представља резултат најновијег културног и техничког напретка.

Иако је статус града добио 1947, у социолошком смислу, све атрибуте градског насеља стекао је тек средином шездесетих година минулог века. Поред урбаног преобликовања градског амбијента (нова стамбена насеља, стадион, олимпијски базен, модеран биоскоп, школски објекти, хотел),

најзначајнија идентификација града одиграла се у свести становништва: Бор више није третиран као колонијално насеље са привременим боравком, већ је постао место порекла и завичај за своје грађане.

Еколошки проблем повезан је и са чињеницом да је велики део насеља подигнут у непосредној близини рудничких и топионичких погона, надовезујући се на француско колонијално насеље и израстајући на рушевинама некадашње борске чаршије.

На снимку из старог албума „Сточарство испод димњака“ – Бор из педесетих година минулог века.



Новине у јединственој музејској поставци градског парка

Дампер - експонат и позорница

Уместо у старо гвожђе грдосија тешка 110 тона, а која је носила 170, обрела се пред Боранима да подсећа унуке и намернике како се у граду бакра зарађивао хлеб, али и да његова пространа корпа послужи као позорница бендовима и песницима



БОР. – Десетак дана, по неочекиваној јунској припеки, радници одржавања и генералног ремонта тешких возила из радионице старог борског копа, монтирали су нови експонат у јединственој музеолошкој поставци рударско-металуршке и машинске опреме у градском парку. Уз радознале погледе и различите коментаре пролазника довозили су и монтирали део по део грдосије у чему им је помогла дизалица од 100 тона пристигла специјално за ову прилику чак из Мајданпека.

Сибин Србуловић, руководилац групе, рече нам да је ово подухват борског Музеја и пословодства РББ-а да се камион Унитрик МТЗ600, после 15-годишњег рада на кривельском копу, искористи као музејски експонат. Његови делови и склопови више нису у функцији и једноставно би били бачени у старо гвожђе. Носивости је 170 тона, сам тежи око 110.

- Захваљујем се Мајданпекчанима и Теретном транспорту који је превезао корпу од 27 тона, широку 7, а дугачку десетак метара. Њено пребацивање, као и саме шасије, било је посебан изазов. А, било је најлакше истопити овај камион, претворити га у нешто што се неће видети. Међутим, они који су радили на њему, породице у Бору и Мајданпеку, па и шире, које су хранили овакви камиони, сигурно неће бити равнодушне када прођу поред њега, а доћи ће и екскурзије, сликаће се деца.

Парк-музеј представља јединствену музеолошку поставку технике, рударско-металуршке и машинске опреме на отвореном. Она се налази до зграде Музеја где је изложен 20 експоната већих димензија који илуструју развој технологије 20. века. Ту је машина за полазне катоде, лонац за транспорт бакренца, вагон за превоз људи, бушилица...

- Овај камион створиће велелепну атмосферу међу експонатима у парк-музеју - каже **Сава Босиоковић**, директор Музеја РИМ. - Уредићемо и расвету: два рефлектора са Дома културе, а поред камиона четири светиљке. Тако ће камион у културном животу Бора добити важну улогу. Његова корпа послужиће као позорница за наступе бендова, књижевника, а деца ће уједно видети на чему су њихови очеви и дедови зарађивали хлеб. Велику захвалност дuguјем директору РББ-а Драгану Ђорђевићу и његовом разумевању да нам уступи дампер. Захваљујем се и Банету Ђурићу и екипи која је на конзервацији и рестаурацији камиона радила месец и по дана. Хвала им од срца!

Текст и снимак: Љ. Алексић

Одржан 22. Сајам књига

Богатство писане речи

БОР. – Од 4. до 15. јуна у Народној библиотеци у Бору одржан је 22. Сајам књига. Књижевник **Раша Попов**, промотор овогодишњег Сајма, на отварању је истакао да је у Србији превише издавача (само у Београду близу 800), али да изостаје квалитет и преовладава сиромаштво. **Перо Ђурђевић**, председник Удружења издавача Србије, подсетио је да Караван књиге одлази у градове који немају књижаре, док књижарске мреже у Србији, осим у Београду и Новом Саду, не постоје. Иначе, на борском Сајму се појавило 11 издавача. Избор је био богат, а књиге су могле да се купе по сниженој цени и до 50 одсто. Новина овогодишњег Сајма је била и та што су штандови били постављени испред Народне библиотеке.

У оквиру разноврсног сајамског програма, промовисане су књиге **Мирјана Ђурђевић** „Чувари светиње“, НИН-овог лауреата **Светислава Басаре** „Успон и пад Паркинсонове болести“ и **Раше Попова** „Био сам срећан коњ“. На песничком митингу учествовали су **Јаков Гробаров**, **Слободан Стојадиновић**, **Andrej Jelić Marinović** и борски књижевници. Од 12. до 15. јуна организовани су и „Дани Кубе“, у склопу којих су представљене књиге „100 сати са Фиделом“, а приказани су и филмови „Било једном у Хавани“, „Буена Виста“ и „Дневник моторциклисте“.

J. C.

J. C.